

NEMZETI FEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

NÉMETH LÁSZLÓNÉ
miniszter

Ministry of National Development
K/13799/1
Érkezett: 2014 MAREC 06.

PKF/ 4476 - 5 /2014-NFM

**Szél Bernadett asszony részére
országgyűlési képviselő**

Budapest

Széchenyi rkp. 19.
1358

Tisztelt Képviselő Asszony!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. §-ának (8) bekezdésében foglaltak szerint a hozzám intézett „**Hogyan kerül az űrkutatás az atomerőműbe?**” című, K/13799. számú írásbeli kérdésére az alábbi tájékoztatást adom:

A Magyarország Kormánya és az Oroszországi Föderáció Kormánya közötti nukleáris energia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről szóló Egyezmény (Egyezmény) a Paksi Atomerőmű kapacitásának fenntartásán túl számos további, Magyarország számára előnyös rendelkezést tartalmaz. Ezek közé tartozik a hazai nukleáris szakértelem fenntartásában és nemzetközi hasznosításában, valamint a kutatás-fejlesztés témakörében való együttműködés is. Az atomenergia békés célú felhasználására irányuló alap- és alkalmazott kutatáson, azok megvalósításán és a radioizotópok ipari célú felhasználásán túl az Egyezmény 1. cikkének 4. pontja szerint a felek együttműködnek a nukleáris űrtechnológiában is.

Az űrkutatásban jelentős szerepe van a nukleáris alkalmazásoknak. A szovjet Legenda elnevezésű tengeri felderítő és célmegjelölő rendszer műholdjait például nukleáris termoelektromos generátor hajtja, míg az űrszondák és a Viking-program leszállóegységei, az Apollo küldetések Holdon hagyott műszerei, több műhold-, és legutóbb a Curiosity marsjáró energiaellátásáért a plutóniummal üzemeltetett radioizotópos termoelektromos generátor felel.

Napjainkban fokozottan felélénkültek Oroszországnak a Naprendszer felfedezésére irányuló tudományos törekvései, ennek érdekében az űrkutatásra szánt költségvetési összeget is folyamatosan emelik. Az atomenergia, a nukleáris hajtóművek biztosíthatják a Naprendszer felderítésének, a bolygóközi repülésnek és az emberi felfedező űrbe juttatásának jövőjét.

Magyarország már most jelentős képességekkel rendelkezik az űrkutatás terén.

A Magyar Tudományos Akadémia Energiatudományi Kutatóközpontja jelentős sikereket ért el a nukleáris mérés technika, valamint az űreszközök fedélzetén működő űrdozimetriai és űrelektronikai eszközök terén. A kutatóközpontban fejlesztették ki a nemzetközi űrállomás számára azt a TriTel elnevezésű, háromtengelyű dózismérő rendszert, amelyet a Szojuz űrhajó legénysége 2013-ban felvitt az űrbe. Számos magyar fejlesztés képezi továbbá az Európai Űrügynökség Rosetta űrszondájának részét, amely egy inaktív üstökös vizsgálata során fontos információval szolgálhat a Naprendszer keletkezéséről.

A magyar űrtevékenység egyik legsikeresebb terméke a Pille sugárdózist mérő műszer, amelyet először Farkas Bertalan magyar űrhajós vitt fel a Szaljut-6 űrállomásra 1980-ban. Azóta az Interkozmosz-, NASA- és ESA-programok (ESA – European Space Agency, Európai Űrügynökség) keretében a dózismérő különböző változatai többször jártak már a világűrben. A Pille földi, kereskedelmi változatát korábban a Csemobil expedícióban, jelenleg pedig a Paksi Atomerőműben alkalmazzák.

Mindezek alapján meggyőződésem, hogy a nukleáris alkalmazások űrkutatásban való használata óriási potenciállal bír, amelyről kár lenne lemaradnunk. Az űrkutatásban szerzett tapasztalatok az atomenergetika földi alkalmazásának biztonságosabbá tételéhez is hozzájárulnak, és külön szerencsés, hogy az Egyezmény lehetőséget teremt az űrkutatásban az egyik legjáratosabb szereplővel való együttműködésre.

Magyarország űrkutatásban való részvételre törekvése nem újkeletű. Magyarország 2003 óta az Európai Űrügynökség Európai Együttműködő Állama (ECS, European Cooperating State, EEÁ), és a kormány 2013 decemberében megkezdte az Európai Űrügynökséghez való csatlakozási tárgyalásokat. A csatlakozással az űrügynökség felméri a hazai űriparban rejlő lehetőségeket, a magyar űrkapacitást, továbbá a hazai vállalkozások számára lehetőség nyílik a legnagyobb európai űrtechnológiai cégekkel történő együttműködésre és a legfejlettebb európai űripari, űrtevékenységi programokban való részvételre.

Kérem, hogy válaszsomát szíveskedjen elfogadni.

Budapest, 2014. március „6.”

Üdvözlettel:

